

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan svojo, izimši nedelje in pravnike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača na vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne obračuna. — Za ostanila se plačuje od petrostopne petit-vrate po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Gredništva telefon št. 34.

Posebne številke po 10. h.

Upravlništva telefon št. 85.

Tirolski časi se bližajo.

Dokazana stvar je, da je šolstvo v tistih deželah na najslabših nogah, kjer je imajo klerikalni demagogi v rokah. Drastično žalosten izgled nam je v tem oziru Tirolska dežela, kjer je mežnarska služba skoro istovetna z učiteljsko. Ne le, da je tam šolstvo grozljivo zaostalo, tudi učitelstvo je tam tako plačano, da je zares sramotno za XX. vek. Učitelj je tam popolnoma brezpravna para, ki ima vse polno gospodarjev in tlačiteljev, a zaščitnikov nikjer. V Sterzingu so nedavno zborovali učitelji (600 po številu) in tam je neki klerikalni učitelj poročal, da mora 18 odstotkov tirolskih učiteljev opravljati delo grobarja, 9 odstotkov jih mora vsako jutro pomesti cesto od župnišča do cerkve, 13 odstotkov jih zanemarja šolske službe zaradi cerkvenih opravkov. Skoraj vsi učitelji na Tirolskem so obenem mežnarji in dobe zato 180 K na leto. Klerikalni učitelj je dejal: Učitelj mežnar ni le župnikov in kaplanov hlapec, ampak vsak kmet, vsaka tercijska si lasti pravico, da sme učitelja nadzirati in grajati. Lepa je ta slika tužnega položaja tirolskih učiteljev! O naših učiteljskih razmerah na Kranjskem dosedaj ne moremo reči, da bi se ravno tako godilo. Je sicer res, da so kranjski učitelji sramotno nizko plačani, vendar se jim dosedaj ni godilo poleg slabe materialne strani, tudi drugače tako slabo in sramotno. A kar ni, se lahko zgodi. Tudi pri nas so zavladale v zadnjem času take razmere, ki nas resno opozarjajo, da pride v našo deželo tirolska učiteljska doba. Gotovim ljudem, blagoslovljenim in neblagoslovljenim je začel rasti greben in dober tek imajo, da bi zavladali nad našim šolstvom. Razume se, da je tem ljudem samo do tega, da ustavi oziroma zadrži vse izobraževalno in prosvetno delo. Ti ljudje, ki jim pravimo po domače klerikalci, so s pomočjo vlade prišli do te veljave in moči. Že več znakov smo zapazili, da kranjsko šolstvo za vaje drži ljubljanski škof in njegova fanatična duhovščina. Sedaj bode le treba pocukati in voziček našega šolstva bode zapeljan v jarke klerikalnega demagoštva. Ne pretiravamo prav nič, če rečemo, da je po nekaterih krajih začetek že storjen. Posebno v ljubljanski okolici je več mest, kjer postopajo z učitelji tako, kakor bi bil že Bonaventura šef deželnega šolskega sveta in razni šibbarji. Brajeji in Zabretji šolski poročevalci. Kakšen položaj nastane za učitelstvo pod takimi razmerami, si

lahko misli vsak. Že tako tare učitelstvo moreča gmotna skrb, sedaj bodo pa začeli blagoslovljeni gospodje po vrhu tega še vihteti bič nad bednim pijonirjem ljudske prosvete. Nam in vsakemu izobražencu gotovo ni vseeno, ali pade naše šolstvo na tirolski nivo, čudno pa se nam zdi, da nekateri gospodje, ki hočejo veljati za pospeševalce narodove izobrazbe, držijo svojo roko v pomoč tej demagogiji. Ali moremo pričakovati, da bodo učitelji delali z veseljem in uspehom v šoli in izven šole, če bodo izročeni preganjanju in osveti največjih šolskih in učiteljskih sovražnikov? Kakšna bode šolska mladina, ko bode videla, da so njeni vzgojevalci sužnji tistih ljudi, ki uživajo splošno zaničevanje. Kako bodo mogli učitelji izvrševati vzvišeni svoj poklic, ako bodo vse njihovo delo zavirali taki ljudje, ki hočejo šolo izrabiti v umazane strankarske namene. Naj nihče ne očiha, da gledamo prečno! Dogodki zadnjih časov so jasna priča, da moramo sodimo še premalo. Na primer če si upa nastopiti kaplan Zabret v Št. Vidu proti temu, ker poučuje in izobražuje nadučitelj Žirovnik izven šolskega časa. To je višek demagoštva! Ako ne bodo od poklicanih šolskih oblasti takim ljudem temeljito pristržene perutnice, potem bodo tudi naši kranjski učitelji imeli povod tožiti: Učitelj ni le župnikov in kaplanov hlapec, ampak vsak kmet (a la Smove iz Medvoda), vsaka tercijska si lasti pravico, da sme učitelja nadzirati in grajati.

Učiteljski prijatelj.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 11. dec.

Začetkom današnje seje je domobranski minister odgovarjal na različne interpellacije in je pri ti priliki povedal, da je vojna uprava izdala nove odredbe zoper trpinčenje vojakov. Minister je prepričan, da bodo te odredbe pomagale, ves drugi svet pa je prepričan, da te odredbe ne bodo prav nič pomagale. Zoper trpinčenje je le ena pomoč: da se neusmiljeno uniči eksistenca vsakemu oficirju, ki trpinči vojakov.

Za peritorij razpravo o nagodbi se seveda ne meni nič. Danes je prišlo do besede 11. govornikov med njimi neslani kočevski zastopnik knez Aueršperg, ki je ravno tako neveden kakor domišljav in bivši železniški minister Wittke.

Med govorom dr. Benkoviča se je zgodil škandal. Benkovič je pojasnil početje nemških uradnikov na

Spodnjem Štajerskem in dejal, da se je celo visok funkcionar čudil, kako da Slovenci kaj takega trpe. Dva nemška kričarja Malik in Stransky, sta začela kričati in zahtevati, naj pove Benkovič, kdo da je ta funkcionar. In Benkovič je takoj odgovoril, da je ta visoki funkcionar — cesarski namestnik na Štajerskem grof Clary.

Proračunski odsek je sklenil, znižati davek na sladkor za 8 K. Ker je bil finančni minister Korytowski napovedal za ta slučaj svoj odstop, je podal demisijo. Cesar je ni sprejel.

Razprava o nagodbi bo končana v ponedeljek ali v torek. Potem pride takoj na vrsto belokranjska-dalmatinska železnica. Tekom prihodnjega tedna bo rešen tudi budgetni provizorij, na kar bo zbornica vzel v pretres samo še načrt o sladkornem davku in pojde, čim izvoli delegacijo, na božične počitnice.

Finančni minister pri cesarju.

Dunaj, 11. decembra. Minister vitez Korytowski je poročal v današnji avdijski cesarju o raznih aktualnih stvareh, ki spadajo v njegovo stroko, med temi tudi o znižanju sladkornega davka. Cesar je med avdienco opetovano izražal svoje veselje in zadovoljstvo nad tem, da je pretežna večina poslanske zbornice glasovala za razpravljanje o nagodbi.

Jezikovno vprašanje na Češkem.

Praga, 11. decembra. V novem češkem klubu vlada velika nezadovoljnost zaradi stališča, ki ga misli zavzeti justična uprava glede jezikovnega razmerja pri okrožnem sodišču v Mostu in Hebu. Staročeški poslanec dr. Srb namerava zaradi tega izstopiti iz kluba. Ako ne dobe Čehi pred glasovanjem o nagodbi od vlade zagotovilo glede znanih narodnih zahtev, spravijo lahko vlado v neprijetno zadrego. — Nemški poslanci iz Češke in Moravske pritiskajo na ministrskega predsednika in justičnega ministra, naj podata obvezno izjavo, da češčina nima pravice pri sodiščih v nemškem delu Češke. Justična uprava je baje na strani Nemcev, toda z izjavo odlašajo, dokler se ne spravi nagodba pod streho.

Dunaj, 11. decembra. Danes je bila deputacija češkega kluba pri ministrskem predsedniku in pri justičnem ministru ter izjavila z vso odločnostjo, da mora ohraniti češčina

postavno in zajamčene pravice v celi kraljevini Češki; od tega načela ne more noben češki poslanec niti trohice popustiti. Deputacija je zahtevala, naj vlada na tozadevno interpelacijo odgovori še pred Božičem.

Za ameriške izseljence.

Dunaj, 11. decembra. Trgovinsko ministrstvo se bavi z vprašanjem, kaj je ukreniti za avstrijske in ogrske delavce, ki se trumoma vračajo iz Amerike. Posebno išče ministrstvo sredstva in pota, da prisrbi delo avstrijskim delavcem. Ministrstvo namerava iz Amerike vračajoče se delavce s pomočjo delavskih posredovalnic, kakršne imajo skoraj že vse dežele, napotiti tja, kjer primanjkuje delavcev. Trgovinsko ministrstvo namerava obenem ustanoviti državno delavsko posredovalnico, kateri se podredijo že obstoječe deželne delavske zavarovalnice in tiste, ki se šele ustanove. Včeraj je odpotoval odposlanec trgovinskega ministrstva v Prago, da se posvetuje v tej stvari z deželnim odborom. Tudi se skliče v tej zadevi posebna enketa poslancev v trgovinsko ministrstvo. Enketa bo zborovala par dni.

Ogrsko-hrvaški drž. zbor.

Budimpešta, 11. decembra. Avtonomni ogrski carinski tarif je bil pri poimenskem glasovanju sprejet z veliko večino. Istotako se je sklenilo s 149 glasovi proti 37 glasom prehod v podrobno razpravo o pooblastilnem zakonu. Ko se je pričela podrobna razprava, je prevzel predsedstvo Justh. K naslovu je govorilo deset hrvaških poslancev, toda govorili so nalašč prav kratko, da na ta način demonstirajo proti podpredsednikom. — Predsednik je predlagal prihodnjo sejo za jutri. Posl. dr. Lukinić pa je predlagal, naj se z ozirom na jutri otvorjeni hrvaški sabor zasedanje državnega zbora odgodi, da bodo mogli hrvaški poslanci odpotovati domov. Ta zahteva je utemeljena v ogrsko-hrvaški nagodbi. — Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil, da zakon le določa, da se mora zasedanje državnega zbora urediti tako, da preostanejo Hrvatim trije meseci v letu za ureditev njihovih avtonomnih stvari. Ako pa hrvaški poslanci mesece in mesece zabranjujejo rešitev skupnih zadev, se tudi na nje ne more ozirati. Nato je bil Lukinićev predlog odklonjen.

Danes zvečer se odpeljejo hrvaški poslanci v Zagreb k zasedanju sabora. V Budapešti ostane le sedem poslancev, ki bodo nadaljevali parlamentarni boj.

Zopet predsedniška kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 11. decembra. Danes je bila nepričakovana konferenca med desidenti in predsednikom Justhom. V parlamentarnih krogih se govori, da namerava Justh v najkrajšem času demisionirati ter se pridružiti desidentom. Justh je izjavil tudi napram dr. Wekerleju, in Kossuthu, da se ne more pridružiti postopanju obeh podpredsed., ki jima prihodnje dni pri specialni razpravi sploh ne pni pri predsestavati. Nadalje je izjavil Justh: »Moj prednik je padel, ker je kršil svetilske poslovnika; jaz bom padel, ker bom branil nedotakljivost poslovnika.«

Iz srbske skupščine.

Belgrad, 11. decembra. Skupščina se vedno razpravlja o umoru bratov Novakovičev. Mladoradikalni poslanec Ilidjanović je povedal, da je takratni policijski prefekt izpovedal, da je umor obeh Novakovičev odredil minister notranjih del. Posl. Radjoković je zaklical ministru notranjih del: »Morilec, ki sedi na ministrskem stolu, a bi moral sedeti v ječi!« Posl. Iljanović je izjavil, da je ta madež mogoče oprati le s tem, da se krvava vlada obsodi.

Boji v Macedoniji.

Sofija, 11. decembra. Znanega bolgarskega načelnika vstave vojvoda Dimova so v macedonski vasi Černigi kmetje ubili.

Carigrad, 11. decembra. V skopeljskem vilajetu ob črnogorski meji med Berano in Plavo so boji z vstaji že čeli teden. Na zahtevanje ododnega divizijskega generala je prišlo iz Mitrovice in Peča 300 novih vojakov.

Zborovanje Interesentov tujskega prometa na Bledu.

(Konec.)

Tajnik deželne zveze dr. Marn je razložil zborovalcem delovanje zveze v zadnji dobi. Naznanil je uspeh potovanja angleških gostov, ki so deželni zvezi poslali celo vrsto najrazličnejših angleških časnikov, v katerih je bilo posebno njih bivanje na Kranjskem temeljito in simpatično popisano, kar bode, če tudi ne takoj, vendarle v dolgem času privabilo tako zaželjene Angleže tudi v naše, sedaj jim še nepoznane kraje. Govornik je omenil udeležbo na mednarodni športni razstavi v Berlinu, na kateri je bila deželna zveza častno odlikovana.

LISTEK.

Prepir zaradi lepote.

Ni dolgo tega, kar sem nekje povodom tržaške umetniške razstave čital, da more slikarja umeti in ga sme soditi samo kdor je sam slikar.

To je bilo pač zadnje središče, s katerim so prizadeti hoteli zamašiti usta nekaterim ljudem, ki so umeli svoje, slikarjem ne prav prijetne nazore o razstavljenih umotvorih. No, da ta argument ne velja, leži pač na dani. Človek se lahko razume na umetnost, kakor kaka cela akademija, ne da bi bil sam slikar. Herman Grimm in Rikard Muther sta naravnost epohalnega pomena za razvoj umetnosti, a nista znala slikati. Tudi v drugih strokah umetnosti ni drugače. Koliko je pisateljev, ki bi bili na odru najsmehnejše karikature, pa so vendar kompetentni in odločilni sodniki v gledaliških stvareh. Koliko je kritikov, ki niso nikdar zagrešili nobenega verza, pa so boljše poznavalci in sodniki v pesniških stvareh, kakor na tucate poetov.

V ostalem pa se v zgoraj omenjeni epizodi s slovenskimi slikarji

zreali samo to, kar je danes na dnevnem redu pri vseh narodih. Med občinstvom in med umetniki je nastal prepad, občinstvo in umetniki se več ne razumejo glede tega, kaj je lepo in kaj ni lepo.

Dandanašnje življenje je tako, da ljudje ne utegnejo zanimati se za lepoto in estetiko. Samo Heda Gabler je umrla, ko ni mogla več živeti v lepoti, vse drugo človeštvo pa izhaja tudi brez lepote prav dobro.

Zgodilo se je nekoč, da sta se sešla dva moža, ki sta nekoč bila obenem koncipista pri istem uradu. Eden teh mož je bil postal profesor prava, drugi gledališki ravnatelj.

»Res, škoda,« je menil profesor, »da si se izneveril pravoznanstvu. Baviš si se z največjimi pravnimi problemi ...«

»In zdaj se pa bavim z največjimi umetniškimi problemi, s Shakespearejem itd. in to tudi ni od muhe, je ugovarjal gledališki ravnatelj.

»Pa šele po sedmi uri zvečer,« je na to rekel profesor prava.

To je dovtip in ni dovtip, kajti v teh besedah je izraženo naziranje sedanjega generacije. Lahko bi bil ta nenej tudi rekel: Prva je kupčija, potem pride zabava. To je namreč znamenje našega časa.

Minuli so dnevi, oni časi brez železnice in telegrafov, ko so ljudje utegnili se baviti z lepimi stvarmi. Umetnost ni danes več to, kar je še bila pred 70. ali 80. leti ali še prej. To je posledica grandioznega tehniškega napredka, ki je revolucionalni ves svet in »vse na glavo postavilo, bi lahko rekli naši dedje, če bi vstali iz grobov.

Tendenco vsega človeškega razvoja je materijalno-praktična in eksaktno-znanstvena. Tojespoznanje in po tem se ravna tudi ljudje, ki s to tendenco nikakor ne simpatizirajo. Vzemimo n. pr. katoliško duhovščino. Ali se še kdo izmed duhovščine briga za transcendentalne in metafizične stvari ali za moralne pojme? Kaj še! Naša duhovščina se briga za volitve, za posojilnice, za mlekarne in zavarovalnice, uvidevajoč, da le službujoč praktičnim potrebam ohrani ljudstvo v svoji oblasti. Idealisti po poklicu so zapustili pušave spekulativne filozofije in livade filozofskega esteti-ziranja in se bavijo s socialnimi reformami ter študirajo statistične tabele.

Ta razvoj je vzrok, da se mora umetnost povsod umikati, kakor hitro to zahtevajo praktični oziri. Recimo, da je zaradi lagljeja prometa potreb-

no razširjenje kake ulice in pasti morajo hiše, pa naj so še tolike umetniške vrednosti. V Švici so vrhovi, na katerih so časih pesniki sanjari in kamor je romalo toliko in toliko ljudi, da se navzgorje na ravni krasoti. Tudi pri nas so še deviški, v Švici pa so izpeljane na te vrhove žične železnice in so narejene obširne restavracije, kar je naravno lepoto dotičnih vrhov popolnoma skazilo. A kaj za to, ko pa daje to sto in sto ljudem kruha in zabave. In tako je v vsem. Saj je gotovo bolj poetično, voziti se s pošto, kakor pa z železnico, a vendar kaj takega nikomur na misel ne pride in če bi se kdo s pošto peljal na Dunaj, bi ljudje rekli, da je zblaznel.

Sinovci tacega časa imajo seveda le še malo zmisla za umetnost in še manj časa za umetniške probleme in v tem tiči vzrok prepada, ki obstoji med občinstvom in med umetniki.

V zadnjih tridesetih letih je vsa umetnost dobila popolnoma nov značaj. V sled tega značaja se jo navadno imenuje moderno umetnost, kajti zasnovana je na popolnoma novi podlagi.

Med tistimi, ki se resno bavijo z umetnostjo, traja prepir zaradi te moderne umetnosti že trideset let. Eni jo obsojajo, drugi jo povišujejo v

nebo. Ta prepir se je naposled koncentriral na vprašanje: kaj je lepo.

Tudi občinstvo je razdeljeno na dva tabora, in ker je slovensko občinstvo le prav malo resničnih umotvorov videlo in je v umetniških stvareh na jako primitivnem stališču, sicer pa stoji popolnoma pod vplivom sodobnega razvoja, se pač ni čuditi, da novodobne umetnosti ne pojmi in da mu ni simpatična.

Vsa moderna umetnost — glasba, slikarstvo, kiparstvo, arhitektura — stoji danes pod vplivom impresionizma in to odtujuje umetnost še bolj občinstvu. Duhoviti kritik je o impresionizmu oziroma o moderni umetnosti rekel: Wir haben zwar eine moderne Kunst, nur ist das, was daran Kunst ist, nicht modern, und das, was daran modern ist, nicht Kunst. Der Impressionismus der der Kunst den Charakter des Modernen gegeben, hat seinem Wesen nach mit der Kunst gar nichts zu schaffen, er ist im Grunde ein kunstfeindliches Element.«

Krivda, da se občinstvo in umetniki ne morejo porazumeti, leži torej na obeh straneh, a pravzaprav ni nihče kriv — eni drugi so samo otroci svojega časa, ki so se razšli. Kdo ve, če se še kdaj najdejo. V. Z.

na. Zlasti so napravile na tej razstavi veliko reklamo skioptične slike najlepših kranjskih krajev, s katerimi so se predavanja demonstrirala obiskovalcem. S temi slikami je potem tudi deželna zveza na Dunaju priredila v različnih dunajskih turističnih društvih predavanja in se bodo te stvari porabile v podobne namene zlasti izven Kranjske. Ko je bival ministrski predsednik baron Beck letos na letovišču v Bohinju, mu je deželna zveza po zastopnikih tamošnjega društva župniku Pibru in nadučitelju Humeku poklonila krassen album nalašč v ta namen napravljenih fotografij kranjske dežele. Ministrski predsednik se je o Gorenjski jako laskavo izrazil ter obljubil tujskemu prometu od strani države moralne in gnotne podpore. Pri tej priliki je obiskal tudi hotel »Triglav«, ki mu je vsled svoje lične uredbe jako ugajal ter ga je imenoval naravnost vzornim. Govornik je naglašal kot najvažnejši uspeh ustanovitev cele vrste mladih prometnih društev na Gorenjskem ter izrek upanje, da se bode v prihodnjem letu to število še izdatno pomnožilo. Zvezni tajnik je obžaloval, da je ravno leto 1907. glede podpor bilo deželni zvezi jako neugodno in da vsled tega ni moglo potem dati društvom subvencij. Da temu nedostatku nekoliko odpomore, je izdala deželna zveza tableau Kranjske, ki kaže v krasni izvršbi 13 kranjskih slik in kateri se bode prodajal iztis po 1 K v korist bohinjskemu prometnemu društvu. Zeleti bi bilo, da vsi prijatelji domovine segajo po tej sliki, ki naj bi je ne manjkalo v nobeni hiši, v nobeni gostilni, v nobeni šoli.

Ta slika, ki se je predložila zborovalcem, je vzbudila občno priznanje. Poizvedeli smo, da se bo ta slika v več tisočih iztisih v kratkem razposlala po celem Kranjskem.

Predsednik prometnega društva v Bohinju nadučitelj Humek je z veseljem pozdravil to akcijo deželne zveze v prid Bohinju in priporočal zborovalcem, naj se vsi zanimajo za razpečevanje te slike.

Potem se je pričel razgovor o izdajanju skupnega letoviškega lista za celo Gorenjsko. Tajnik deželne zveze dr. Maru je priporočal, da se vsi gorenjski letoviški kraji zedinijo v enem listu, ki bi vsak teden priobčeval imena vseh letoviščarjev.

Župan blejski, nadučitelj Rus je priporočal, da naj letoviški list na Bledu ostane tak, kakršen je sedaj in da naj drugi letoviški kraji dodajo temu listu v prilogi izkaz tujecev.

Končno se je sklenilo, da stopi deželna zveza v dotiko z vsemi interesi, zlasti z zdraviliško komisijo na Bledu in uredi definitivno to zadevo.

Tajnik deželne zveze dr. Maru je opozarjal, da je zadnji čas, da prometno društvo na Bledu izda za Bled ilustriran prospekt, kakor je to že storilo marljivo bohinjsko prometno društvo. Izrazil je tudi željo, da drugi letoviški kraji izdajo prospekte v enaki obliki, ker se po njih mnogo povprašuje in je velik nedostatek, da jih ni.

Tajnik blejskega društva Repe je obljubil, da se ta prospekt gotovo v kratkem izda.

Pri razgovoru o subvencijah je izrekel dr. Krisper upanje, da se jih dobi, ker je pri ljubljanskem mestu izdatna subvencija že zagotovljena in ker uživa deželna zveza naklonjenost vseh političnih strank na Kranjskem, je tudi upati, da bo deželni zbor dovolil v prihodnjem zasedanju enako subvencijo, kakor leta 1905.

Trgovci Josip Rus je opomnil, da zasluži deželna zveza vsestransko podporo, in je izrazil željo, da jo ljubljanska občina podpira, ker imajo ravno ljubljanski trgovci pri tem največ dobička, kajti čim več je prometa na Gorenjskem, temveč se naroča potrebščin v Ljubljani, tako da se lahko reče, da pravzaprav roma glavni del dobička v stolno mesto ljubljansko.

Predsednik letoviškega društva v Kranjski gori dr. Tičar želi, naj bi deželna zveza izdatno podpirala skrajni del Gorenjske, ki ima po izreku mnogih tujecev neprimerne krasote.

Predsednik prometnega društva Dovje-Mojstrana nadučitelj Jeglič se pritožuje, da namerava vodstvo državnih železnic dva ponočna vlaka na progi Jesenice-Trbiž opustiti, ker sta baje premalo frekventirana. Ker se občina opira tej opustitvi, je naprosila državne poslance za posredovanje in prosi tudi deželno zvezo za intervencijo. Opustitev teh vlakov bi bila velika škoda za ta del Gorenjske. To je govornik obširno in prepričevalno utemeljeval.

Vsled tega so zborovalci sklenili, naj deželna zveza vložil odločen protest v imenu vseh Gorenjcev proti takemu oškodovanju proge Jesenice-Trbiž, tembolj ker so ti kraji vsled nove bohinjske železnice za prvo itak mnogo trpeli. Naprosi naj se tudi občinski svet ljubljanski, naj se temu protestu pridruži.

Važen je bil razgovor o zadnji točki zborovanja, namreč o poučnem potovanju gostilničarjev v Švico, za katero se je glasilo že 26 gostilničarjev, kateri žele, da se to potovanje še letos izvrši. Ker je deželna zveza nasvetovala, naj se morebiti za letos to poučno potovanje raztegne samo na Dunaj, Semmering in okolice, poudarjal je trgovci Josip Rus, da se njemu zdi potovanje v Švico bolj umestno, ker žele ravno gostilničarji, videti sploh v inozemstvu razvoj internacionalnega tujskega prometa, hotele, gostilne, nasade in druge priprave, kar bo Gorenjcem bolj služilo, nego potovanje na Dunaj. Sklenilo se je, da se poizve želje posameznih oglašencev-gostilničarjev, naj se odločijo ali za potovanje v Švico ali za potovanje na Dunaj.

Ker se je volitev odbora za blejsko prometno društvo morala odložiti, zaključil je predsednik Peternel zborovanje, ki je trajalo polne tri ure.

Stvarne in zanimive razprave tega shoda, velika udeležba iz vseh krajev in živahne debate morajo prepričati vsakega, da sta se razvoj tujskega prometa in njega organizacija na Gorenjskem vrstila v srce ljudstva, kar je za probujenost in narodnogospodarski razum Gorenjcev hvalvreden pojav, ki bode vzpodbujal vsa udeležena društva v skupno in složno delovanje.

Zeleti bi bilo, da bi se tudi v drugih krajih po Gorenjskem priredili enaki shodi.

Dnevne vesti

V Ljubljani 12 decembra.

— Poslanec Ivan Hribar je dobil s Poljskega še to-le zahvalo z ozirom na svoj govor v parlamentu v prilogi zatiranim poznanskim Poljakom: Rzeszów, 9. decembra. Jasni, vemožni gospod! Shod v Rzeszowu dne 8. t. m., ki so se ga udeležili vsi narodni sloji brez razlike strank in mišljenja, se je soglasno pridružil protestu, izrečenem v avstrijskem državnem zboru proti nečutenemu nasilstvu ruske vlade na pravicah poljskega naroda ter sklenil izraziti gorečo zahvalo vsem onim strankam, ki so v imenu človekoljubnosti in pravičnosti, v imenu temeljnih ljudskih pravic in civilizacije obsodili barbarško dejanje na narodu, ki si je pridobil neveljavih zaslug za civilizacijo. V imenu tega shoda usojamo si o tem sklepu obvestiti Vaše blagorodje z udano prošnjo, da bi blagovolili našo zahvalo sporočiti vsem tistim, v katerih imenu ste izvolili na tako sijajen način manifestirati svoje sočutje z zatiranimi poznanskimi Poljaki. — Dr. Jabłoński, dr. Warunski.

— Državna obrtna šola in klerikalci. Ze večeraj smo osvetlili klerikalni maneuver, s katerim skuša »Slovenec«² zasluži za ustanovitev državne obrtne šole v Ljubljani spravi v malho za klerikalne poslance. V isti zadevi se nam z druge strani piše: »Slovenec«² pripoveduje, da je klerikalna stranka imela ustanovitev državne obrtne šole v Ljubljani v evideciji, kar bi naj za lahkoverne »Slovence«² bralce pomenilo toliko, kakor da gredo klerikalcem vse službe, če se ustanovi ta obrtna šola. Kdor se količkaj zanima za naše javne zadeve, bo dobro vedel, da se občinski svet ljubljanski z županom na čelu že leta in leta poteza za ustanovitev slovenske državne obrtne šole v Ljubljani, in da je sad teh naporov bila svojevčasna izjava ministra Hartla v državnem zboru, da je med državnimi obrtnimi šolami, ki se imajo še ustanoviti, sedaj prva ona v Ljubljani. Občinski svet ljubljanski te zadeve ni nikdar pustil iz vida, dasi so po odstopu ministra Hartla postale neugodnejše razmere, ter je tudi po želji naučnega ministrstva dal z velikimi stroški izgotoviti splošne načrte za stavbo šolskega poslopja. Ti načrti so potem bili podlaga za vsa daljna pogajanja v naučenem in finančnem ministrstvu. Ko je stvar brez krivde kranjskih klerikalcev tako daleč dospela in ko je ministrski predsednik poslanec Hribarju izjavil, da bo sedaj ugodno rešena, utegnili so menda naenkrat — vsaj tako bi se dalo soditi in »Slovenec«² poročila — kranjski klerikalci svoje prste vmes in bi si hoteli pripisovati vse zasluge. Toliko v pojasnilo.

— Torej vendar! Kar se je domnevalo, se je zgodilo. C. kr. poljedelsko ministrstvo je imenovalo učitelja na nemški šoli v Goricanah, Avrelijo Schittnig, za provizorično učiteljico na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji. To je tako nezaslišano postopanje c. kr. vlade, da mora vse idrijsko prebivalstvo proti temu najodločnejše protestirati, zlasti če se upošteva, da se mesto niti razpisalo ni, ampak kar podroko in na skrivnem oddalo. Mislimo, da za c. kr. rudniško ljudsko šolo veljajo prav isti zakoni, kot za vsako

drugo javno ljudsko šolo. Pri tem imenovanju pa je zanimivo to, da se je zgodilo, kakor čujemo, na priporočilo slovenskega klerikalnega poslanca Povšeta in grofice Auersperg. Torej s pomočjo slovenskega klerikalnega poslanca se tepe Slovence s takimi imenovanji. Nov dokaz, da klerikalci ne poznajo narodnosti. Ali naj ravno Idrija doprinaša žrtve za klerikalno nemško zvezo na Kranjskem. Učiteljci Schittnig prav vljudno svetujemo, naj ne hodi v Idrijo in si napravlja nepotrebnih potnih stroškov, ker bomo storili vse, da se to protizakonito in nam Slovenem skrajno krivično imenovanje razveljavi. Pod takimi razmerami pa treba tudi resno premišliti, ali bi ne bilo bolje, da pride rudniška ljudska šola v Idrijo v deželno upravo.

— Zagovor dr. Pilshoferja. Okr. komisar dr. Pilshofer nam je poslal tale popravek: »Čestito uredništvo! Sklicuje se na pravico §-a 19. tiskovnega zakona prosim, da se z ozirom na vpslano pod naslovom »Zagovor dr. Pilshoferja«² v št. 282. z dne 5. decembra 1907, cenjenega lista sprejme popolnoma po predpisu omenjenega paragrafa do besedno sledeči popravek: Ni res, da sem se moral zaradi neljubne konflikta povodom nekega pogreba pri g. županu novomeškemu opravičiti. Res je pač, da sem nekako pred enim letom prišel v kavarno tam navzočemu g. županu glede gotovega pripetljaja nekaj pojasnil, kar se je zgodilo v popolni obojestrani prijaznosti. To sem storil kot poštenjak napram pošteni, a opravičiti se nikdar nisem moral. — S spoštovanjem dr. Anton Pilshofer, c. kr. okr. komisar.« — Priobčili smo ta popravek, dasi bi ne bili k temu primorani, ker ne odgovarja zakonitim predpisom. To bo vedel menda tudi dr. Pilshofer, saj je študiral jus. In zakaj smo ga potem priobčili? Da pokažemo, kako se naši nemški birokratje love za biljke, kadarkoli se jim upravičeno očita kaka pregreha, ki jo ne morejo opravičiti. Zakaj pa nam gospod dr. Pilshofer ni poslal popravka takrat, ko smo mu očitili, da je brez vednosti 16 občin novomeškega okraja naložil denar, ki je razpoložljiva last edino teh občin, naložil v »Kranjski hranilnici«² in ga dal celo vinkulirati. Dr. Pilshofer je pravnik in politični uradnik in kot tak bi moral vedeti, da je njegovo gori navedeno dejanje protizakonito. S tem, da je vložil denar brez vednosti in dovoljenja občin v »Kranjsko hranilnico«² in ga dal vinkulirati, ni samo kršil avtonomije dotičnih občin, marveč je celo samolastno posegel v kompetenco deželnega odbora, ki ima edini pravico vinkulirati občinske hranilne vloge. Na očitanje protizakonitega postopanja torej g. dr. Pilshofer ni reagiral, pač pa na malenkost, ki se tiče zgolj njegove osebne reputacije! To je vse, kakor zelo značilno in kaže g. komisarja v prav čudni luči!

— Občinske volitve v Trbovljah. 10. t. m. so se vršile volitve za občino Trbovlje. Izvoljeni so bili kandidati kompromisne liste. Končni rezultat je: 9—10 Nemcev in nemčurjev, nekaj narodnjakov, nekaj klerikalcev in 1 socialni demokrat. Prav nam je, da je voljen ta zadnji, a pravično ni, da se ni dalo zastopnika tudi narodnemu delavstvu. Izgovor, da ni med tem inteligentnih mož, je ničev; naštejemo vam jih celo vrsto. Tudi kmetom se je dalo premalo zastopnikov. Splošno lahko rečemo, da lepo številno narodnjakov (in med temi so vsi Hrastničani, Prapročani, Čečani in Studenčani), s kompromisom ni zadovoljno. A kar je, to je, disciplina se ni kršila. Prelomili so pa kompromis hrastniški nemčurji z ravnateljem Leillerjem na čelu. Predzadnji dan so vzdignili silno agitacijo, terorizirali podložne in izsiljevali pooblastila, da bi izrinili — Roša in vrinili mesto njega nemčurja Petra Rieklja in to, ker je — kakor nam je povedal eden izmed Nemcev — Roš najhujši sovražnik nemške šole v Hrastniku in bi brez njega občina le sprejela šolo v svojo upravo. Taka so tista oseba nasprotstva, g. dopisnik »Domovina«²! Poslali so tudi v Trbovlje, da bi pridobili tamošnje Nemce, a naklep se je ponesrečil ob značaju ravnatelja Tenscherta. Hrastniški rene-gati so se blamirali nesmrtno, njih kandidat je dobil 41 glasov, Roš 210. Še se jim bodo praznili žepi za prepotrebno šolo. Povedati moramo še, da bi Slovenci potisnili iz odbora lahko vse Nemce. Tretji in drugi razred jim je zagotovljen in v prvem imajo Slovenci 14 in Nemci 10 glasov. A kompromisarji niso imeli pred sabo volilnega imenika, ozirati se pa niso hoteli na zahteve Hrastničarov, da se pomečejo iz odbora vsi hrastniški kizgrizenci. Reklo in pisalo se je takrat »razmer ne poznate«. Kdo jih bolje pozna, a? Končno se naše zahteve za sedaj na novi občinski odbor: upeljati se mora samoslovensko uradovanje (dosedaj večinoma

nemško), krajni šolski svet mora ostati v slovenskih rokah!

— Četrti letnik mariborskega učiteljskega zopet odprt in zopet zaprt. Četrti letnik mariborskega učiteljskega, ki je bil v ponedeljek teden zaprt, je odposlal brzojavke na naučno ministrstvo, namestništvo in deželnega šolskega nadzornika in prosil, naj se napravi red. To brzojavko so gospodje tolmačili tako, kakor bi se učiteljski kandidati hoteli podvreči Majenu. Na črni tabli v veži učiteljske se je učiteljskišnikom naznanilo, da se četrti letnik zopet odpre. Dijaki so prišli v šolo v ponedeljek zjutraj. Deželni šolski nadzornik Končnik je pridigoval kandidatom in jih opominjal k pokorščini napram Majenu. Učiteljskišniki so izjavili, da se ne morejo udeležiti Majcenovega pouka, naker je Končnik naznanil, da se četrti letnik zopet zapre.

— Nemško šolo v Velenju na Štajerskem otvorijo prihodnjo nedeljo. Slavnostni govor bo imel urednik celjske »Deutsche Wacht«, Walter. Zopet nova nemška trdnjava v popolnoma slovenskem kraju! Sploh se v zadnjem času množe nemške šole po slovenskem Štajerskem kakor gobe po dežju. To je memento za vse rodoljubne Slovence, naj z vso vneto delujejo za našo šolsko družbo.

— Bojkot v Pulju in njega posledice. Stara stvar je, da so bili od nekdaj v Pulju najtesnejši zavezniki kamore tamošnji trgovci, gostilničarji in italijanski c. kr. uradniki. — Za časa zloglasnih in škandaloznih mestnih volitev meseca junija t. l. so pa ti elementi kar očitno in izzivalno ne le za kamoro volili, temveč tudi za njo agitirali. Vandalične demonstracije koje so bile tedaj na dnevnem redu, niso bile naperjene le proti Hrvatoma, temveč tudi proti vojaštvu, posebno še proti vojni mornarici. Kamoristični listi so dan na dan pisali uprav sramotilne članke proti Slovonom in vojni mornarici, kar so demonstrantje še v žaljivejšem štilu ob vsaki priliki ponavljali. Pristojna vojaška oblast se je vsled teh žaljenj čutila upravičenim, napovedati tem strupenim neprijateljem bojkot. Bojkotirati se je pričelo vse restavracije in trgovce, katerih gospodarji so volili kamoriste in za nje agitirali. Puljska garnizija šteje za vojno mornarico vred preko 12.000 vojaštva in ne da se tajiti, da je vir zaslužka puljskega mesta v vojni mornarici. Posledice bojkota so se kmalu pokazale. Restavraciji in gostilničarji se težko ozirajo po svojih praznih lokalih, a trgovci-kamoristi raznih strok zdehajo dolgega časa po svojih prej živahnih, a sedaj mrtvih trgovinah in prodajalnah. In danes, po petih mesecih, je že veliko njih kraj propada, pred vratmi konkurza. Seveda, danes marsikateri teh nesrečnikov proklinja kamoro, koji se ima za svojo propast zahvaliti, ali po toči zvonniti je prepozno, pravi pregovor. Ta bojkot je za izvestne vročerkvneže v Pulju prava lekeja. Menda jim bodo za vselej minulo veselje, žaliti in demonstrirati proti onim, od kojih žive.

— Duhovnik za razporoko. »Slovenski Narod«² je povedal v soboto, da se je general kranjskih zaslepljenec, dr. Krek, zavzemal v državnem zboru za ločitev cerkve od države. Na Štajerskem pa imamo župnika, ki sliši na ime Vurkele in je za razporoko. Prišel je k njemu mlad oženjenec in se mu potožil, da nevestin oče neče dati objubljene dote. Župnik pa mu reče: »Pa jo pusti in idi na Nemško; denar, ki ga boš zaslužil, pa pošiljaj svoji materi.« S prižnice pa je ta župnik vpil in jokati ter rotiti ženske, naj ne pustijo možem voliti takih kandidatov za državni zbor, ki bi znali biti za razporoko. Pa sram ga vseeno ni nič.

— Narodni dom v Pulju in njega pomen. Iz Pulja se nam piše: Na slovenskem Jugu ima pač redko kateri »Narodni dom«² za narodno stvar tolikega pomena, kot »Narodni dom«² v Pulju. V Pulju ni le mnogo Hrvatov, temveč tudi drugih Slovanov, posebno Slovencev in Čehov. Dokler ni bilo »Narodnega doma«, se nismo med seboj niti poznali. Vse je bilo raztreseno in bila je vsa ta naša masa nekako brezpomembna. Odkar imamo svoj dom, je to drugače. Medsebojna ljubav zbira pod tem krovom vse, koji z nami čutijo in se z nami borijo. Ob zadnjih državnozborskih volitvah so Slovani v Pulju dosegli takih uspehov, da se je čutil slovenski in drugi svet. Ali tega bi ne bili nikdar dosegli, da niso imeli svoje palače, »Narodnega doma«, kjer so imeli svoje shode, sestanke in zabave, kjer so se bodrili in navduševali. Kamoristi so opazili takoj po otvoritvi, da jim iz te palače preti konec njihovega gospodstva. Zato se njih glasila strupeno zaganjajo v »casa croata«² »Lingendum«² (tako namreč oni imenujejo »Narodni dom«²) ter svarijo in zaklinjajo vse, kar le čuti italijansko, da ne sme prestopiti praga te hiše. »Narodni dom«² s tem, da se ga Italijani ogibljejo kot »hudič križa«² seveda nič ne trpi, kajti Slovanov v

Pulju je toliko, da je ta palača za njih same veliko premajhna. Med tem, ko po drugih restavracijah vsled bojkota vlada tišina in pustoba, je v »Narodnem domu«² vedno živahno in veselo. Vršijo se razne zabave, sestanki, javni shodi, svira vojaška godba, tumburaši itd. Sploh je to najlepši in najživahnejši lokal v Pulju. »Sokol«² in Čitalnica se vsak v svojih krasnih prostorih kaj lepo razvijata. Družabno življenje je tako lepo razvito, kot najbrže malo kje. Puljski Slovani ne poznajo medsebojnega starankarstva, zato so pa njih zabave in sestanki tudi tako prisrčni in neprisljeni. Nasprotniki-kamoristi združeni s socialisti priredijo nam sicer vsak toliko časa zabavo s tem, da pridejo pred »Narodni dom«² žvižgat. No, Slovani se jim za ta njih »šport«² smejejo in jih primerno pomilujejo. Da, da, preljubi »zavezniki«, iz »Narodnega doma«² se vam je naznanilo, da smo tu, in sicer v velikem številu, in od tod vam bode prej ali slej poslan »dekret«, da ste odpuščeni kot vladarji puljskega mesta. Časi se spreminjajo!!

— Imenovanje. Za namestnika naučne uprave v šolskem odseku obrtne nadaljevalne šole v Postojni je imenovan deželnovladni koncipist g. dr. Rudolf Andrejka p. l. i. v. n. o. g. r. a. s. k. i. do konca leta 1908., ker je okrajni komisar g. Leon Grasselli dodeljen k okrajnemu glavarstvu v Kočevje.

— Iz politične službe. Deželnovladni konceptni praktikant Ludovik Šimek je premeščen od deželne vlade k okrajnemu glavarstvu v Ljubljani.

— Iz rudarske službe. Rudarski komisar Karel Juzl in kancelist Robert Schloif pri revirskem rudarskem uradu v Ljubljani sta premeščena k revirskemu rudarskemu uradu v Prago, oziroma k okrajnemu glavarstvu v Celovec.

— Iz politične službe. Okrajni komisar Viljem Treo v Tolminu je premeščen v Trst, okrajni komisar dr. Josip Mosettig pa iz Trsta v Tolmin.

Manifestacijski shod podružnice Ljubljana I. avstrijskega društva državnih slug je bil 8. t. m. v gostilniških prostorih hotela Grajer. Navzočih je bilo čez 100 članov. Za predsednika shoda je bil izvoljen tovariš Hübscher, ki je razložil pomen shoda kot demonstracijo vseh državnih slug proti obstrukcijskemu nastopanju državnega zbora, vsled česar trpe koristi stanu, ter slikal brezupno stanje in bedo državnih slug vobče in razmotrival nujnost njih zahtev. Zatem je tov. Marinko govoril o rešeh, ki jih vsebuje sledeča resolucija, ki je bila soglasno sprejeta: Danes, dne 8. decembra 1907 v Ljubljani zborujoči od državnih slug vsakega sloja posečeni občini shod državnih slug se z izjavami vlade, katere so se povodom avdijsne od raznih gospodov ministrov vodstvu našega društva izrazile, ne more zadovoljiti in zahteva jasnih določil. Shod izrazi, da vzdržuje v vseh točkah na sklepih poslaniškega dneva državnih slug dne 14. in 15. septembra t. l. tudi za naprej brezpogojno in pričakuje od vlade zanesljivo, da stavi po natančnem razmotrivanju predloženih predlogov od I. avstrijskega društva državnih slug visoki poslanski zbor, ki tozadevne ugodne predloge. Ravno tako pričakuje shod od gg. poslancev, da se bodo z vsemi razpolagajočimi sredstvi za to zavzeli, da se vladni predlogi glede državnih slug čimprej vložijo in nemudoma zadobe veljavo zakona, ravno tako, da bodo ti vladni predlogi popolnoma slični sklepom zadnjega odposlaniškega dneva državnih slug, ker le na tej podlagi izdelani predlogi zamorejo doseči izboljšanje neznosnih službenih razmer in obupnega gnotnega stanja državnih slug. Končno protestuje shod proti neopravičenemu napetju cen vseh živih, potrebnim ter stanarin in pričakuje od vlade in državnega zbora, da naredi vendar enkrat konec tem kričeim razmeram. Obenem pa uvidi današnji shod, da je edino sredstvo, da se tem nujnim zahtevam pridobi uveljava, le v tem, da se držimo krepko naše organizacije v I. avstrijskem društvu državnih slug in da je dolžnost vsakega drž. sluga, da se te združitve zvesto drži in jo po vsej moči razširja. Nato je bil po poudarjanju bednega položaja cestarjev shod končan.

Kaj zanima naše gorenjske kmete? Piše se nam: Včeraj dopoldne pride neki kmetič v Ljubljano in noseč precej napolnjeno vrečo na rami se postavi pred glavna vrata hotela »Union«, pa gleda in gleda skozi vrata na dvorišče. Ko pride neki gospod proti njemu pa se naš Gorenjec obrabi ter ga vpraša: »Slišite, vi gospod, ali je tukajle v tej hiši tista velika dvorana, kjer je bil naš shod.« — Vprašani meščan mu je nato pokazal, kam da mora iti, da bode vi-

(Dalje v prilogi.)

del zaželjeno svetišče! Gotovo je bil to tudi eden izmed volilcev Čočovega Franceta! Pa ne, da bi na vse zadnje »Union« postal klerikalna »Mekka« naših gorenjskih kmetov!?

Teorija in praksa. Jako lepo in koristno je, da se po predavanjih razpravlja in poučuje, kako nevarna in nalezljiva je tuberkulozna bolezen; ali kaj pomaga ves nauk, ako se v praktičnem vsakdanjem življenju in obratu vse drugače ravna, kakor bi se moralo, da se prepreči okuženje! Vsek gost naj v kavarnah in po gostilnah pogleda čaše, v kojih se mu podaja sveža in brez ugovora izborna pitna voda, pa se bode prepričal lahko, da te posode niso vselej dobro umite in očiščene! Večkrat se vidi na njih odtisi prstov poprejšnjega gosta, včasih tudi še — horribile dictu! — celo malenkosti ostanki cigaretnega duhana! Ako hoče občinstvo resnično sodelovati po nasvetih, danih od prezaluznega dr. Bleiweisa-Trsteniškega, potem mora ono zahtevati od naše policije, naj ta strogo zakaže vsem lastnikom gostilen, hotelov in kavaren, da so oni primorani v vodo, v koji se čistijo steklenice, čaše in druge za goste določene posode, primestavati desinfikujočo tevarino!

Borštnikov jubilej. V torek je slavil v Zagrebu naš rojak g. Ignacij Borštnik 25letnico svojega umetniškega delovanja. Za častni svoj večer si je izbral Schönherrovo dramo »Zemlja«. Gledališče je bilo natlačeno polno. Pred prvim dejanjem se je dvignil zastor, a na odru so stali zbrani vsi umetniki in umetnice ter člani gledališča. Ko je jubilar stopil na oder, ga je občinstvo pozdravilo z burnim aplavzom. V imenu gledališke uprave mu je izročil režiser A. N. T. svez lovorjev venec. Tajnik »Društva hrvatskih književnikov« Mihovil Nikolić je pozdravil jubilarja v imenu hrvatskih pisateljev ter mu izročil srebrni lovorjev venec kot darilo »Društva hrvatskih književnikov«. V imenu tovarišev in tovarišic je čestitala Borštniku ga. Strozzi. Venec in darove so mu izročili še bivši intendant dr. Stjepan pl. Miletić, ge. Šram, Dimitrijevič itd. Ga. Polakova je izročila umetniku poslani dar iz njegove ožje slovenske domovine ter ga pozdravila v milem domačem slovenskem jeziku, kar je jubilarja ganilo do solz. Vsi hrvatski listi pišejo z največjim priznanjem o umetniškem delovanju Borštnikovega ter naglašajo njegove zasluge, ki si jih pridobil za razvoj hrvatske dramske umetnosti. Deželna vlada je podarila jubilarju vse čisti donesek predstave v znesku 926 kron 16 vinarjev.

»Svobodne Misli« zadnja številka je bila zaplenjena radi članka »Sv. Duh in zgodovina«. Izšla je v novi izdaji, ki se je pravkar dostavila naročnikom. S to številko je »Svobodna Misel« zaključila prvi letnik. Priporočamo vsem svobodnomiselnim Slovincem, naj se naročajo na ta veljaznanimi list, ki se z najostrejšim oroženjem bori proti nazadnjaštvu za svobodnomiselna načela. »Svobodna Misel« stane vse leto samo 2 kroni, v zaprtim kuvertu pošiljana pa 4 K. Naročnina se naj pošilja na naslov: »Svobodna Misel«, Praga-Vinograd.

V lastno skledo pljuje celjski črevljar Korošec, sin slovenskega hlapca in siromašne perice. Ko je izvedel, da hodi njegov vajenec v sokojsko telovadnico, ga je oklofotal in govoril o slovenskih hlapcih, slovenskih »cotlih«, »bagaži«, kar je veljalo celjskim sokolom. Seveda so Korošcu vsi slovenski denarji slovenskih odjemalcev. Takrat zna lepo slovenski, drugače je pa »strammdeutsch« in ošaben »gemeiderat«. Njegov nastop proti vajencu kaže, da ga ni bogve kako obližala nemška kultura.

Nesrečna rodbina. V Kalobju na Štajerskem je pri podiranju dreves padla bukev tako nesrečno na Franca Koprivo, da je kmalu nato umrl. Tudi njegove oče je umrl tako tragične smrti. Padel je namreč pri pokrivanju raz kozolca in bil pri priči mrtev. Tudi njegova mati je padla s peči in se ubila.

Otroka je umorila. 21letna dekla Marija J. e. z. v. Ptujski gori porodila 17. oktobra otroka, kateremu je zamašila usta in nos, da se je zadušil. Dva dni je imela otročje truplo v svoji postelji, dva dni pod streho, potem ga je vrgla v zaboj in tega v greznico. 6. novembra so našli truplo. Pred mariborskimi porotniki je bila Jeza obsojena na 3 leta težke ječe.

14letni sin ubil svojega očeta. Posestnik Mihael Kranjc v Malem Okiču na Štajerskem blizu hrvaške meje je bil pijanec, ki je ženo in otroke pogosto pretepal in mučil. 6. oktobra je bil Kranjc z ženo in hčerjo pri maši, potem se je na napil, da je na poti padel v potok in da se je ves moker privlekel s težavo domov. Ko so ga tu preoblekli, je skočil pokonci, udaril ženo parkrat čez glavo, potem jo pa vrgel na tla in jo začel daviti.

14letnemu sinu Ivanu je vsled tega zavrela kri, skočil je v vežo po sekuro in z ostrino dvakrat udaril očeta po glavi in hrbtu, da se je krvav zgrudil na tla. Udaril ga je potem še enkrat s sekirnim ušesom po glavi. Mihael Kranjc je kmalu izdihnil, morilec je pa pravil sprva okrog, da so na očeta padle tri sekire in ga ubile. Pozneje je priznal zločin. Pred mariborskimi porotnimi sodiščem je bil obsojen na 3 leta težke ječe.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu je imelo v šolskem letu 1906/7. dohodkov 7698 K 74 vin., stroškov pa 7298 K 64 vin. Prebitek torej znaša 400 K 10 vin. Osnovna glavica znaša 3436 K. Društvo je razdelilo 7115 K 88 vin. Med 76 dijakov v 532 slučajih. Te podpore so bile deloma v gotovini, deloma pa v obrednicah. Med podpiranci je bilo 44 pravnikov, 24 modroslovcev, 3 medicinci in 5 tehnikov. Izmed teh jih je bilo 9 Kranjcev, 59 Stajercov in 8 Primorcev. Društvo je imelo svoje imetje naloženo v posojilnicah v Celju in v Ptuju, v poštini hranilnici in v štajerski eskomptni banki. V prvih desetih letih svojega obstanka je izdalo društvo za podpore 54.053 K 44 vin. Društveni blagajnik je dr. Benjamin Ipavc, vpokojeni primarij v Gradcu, Karl Ludwig-Ring 4., na čigar naslov se naj pošilja vsi prispevki. Priporočamo slovenskemu občinstvu, naj se čisto spominja s prispevki tega prepotrebne društva. Zlasti oni rodoljubi, ki so študirali v Gradcu, naj ne pozabijo nanje.

Poskušena tatvina. 7. septembra je 25letni mehanik Marcel Micheluzzi vli v stanovanje Cesareja v Trstu in odprl s silo železno blagajnik, v kateri je bilo 3170 K na hranilničnih knjižicah in dragulj v vrednosti 3000 K. Tatvina se pa ni posrečila, ker so tatu zasačili in prijeli. Micheluzzi je bil večeraj pred tržaškimi porotniki obsojen na 4 leta težke ječe.

Žrtev duhovske politične gonje. V Višku v Furlaniji so bile pretekli teden občinske volitve. Politična oblast je odredila, da do 10. dopoldne volijo volilci III. razreda, potem pa II. in I. 70letni župan Sartori se je držal predpisa in ob 10. zaključil volitev III. razreda. Tu pa je stopil dekan Justolin, začel kričati nad županom, da zlorablja svojo oblast, imenoval nekega člana komisije, ki mu je kazal dekret glavarstva, zver ter začel hujskati nekaj svojih pristavev, naj silijo na volišče. Ker so ti hoteli udrjeti v dvorano in vpiti nad županom, uvidel je ta, da se lahko zgode kaka nasilstva. Ves razburjen je poklical orožnike na pomoč, nato se pa vsedel in se zgrudil mrtev na tla. Vsi so mu priskočili na pomoč, Justolin je pa kričal: Ni mrtev ne! Duhovščina se je pri zvonjenju za umrlim in pogrebu njegovemu kujala. Zato so ga pokopali duhovniki iz Italije pod vodstvom nekega goriškega duhovnika. Sartori je bil 30 let župan, jako dober in miroljuben ter mehek mož in je umrl kot žrtev duhovske politične gonje.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v petek (par se uprizeri prvič v Ljubljani »Roza Bernd«, igrokaz v petih dejanjih, spisal Gerhart Hauptmann, poslovenil Josip Wester. Naslovno vlogo igra gospa Danilova, v vlogi Flamma gostuje gosp. Borštnik iz Zagreba. Gospo Flammovko igra gospa Borštnikova, Streckmanna gosp. Dragutinovič, Keila g. Nušič, Martico ga Kreisova, starega Bernda g. Danilo. — Operno osebje pripravlja dve enodejanski operi slovenskega izvora, namreč »Jelko« modernega ruskega skladatelja Vladimirja Rebikova, ki je dosegla na vseh večjih ruskih odrih ter v Pragi in Brnu zelo lep uspeh, in »Poslednja straža« skladatelja Rista Savina, ki se je že z uspehom pela v Zagrebu. — Dramsko osebje pa pripravljajo Čankarjevo najnovejšo delo: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«.

I. stupna skučja vseh ljubljanskih »Zvez« stoječih povskih društev je v petek, 13. t. m. ob pol 9. zvečer v »G. asb. Matiči«.

Umetno obrtna strokovna šola v Ljubljani. Načrto ministarstvo je pooblastilo ravnateljstvo umetno-obrtno strokovne šole v Ljubljani, da uvrsti nemščino kot drugi deželni jezik med obilgate predmete na novo ustanovljenem oddelku za šolo-obvezne dečke na stavbinski in umetnoobrnitiški šoli.

Predavanje in razstava slik. V soboto, dne 14. t. m. bo, kakor že omenjeno, poučno zabavni večer »Slovenskega planinskega društva«, na katerem bo predaval član gospod dr. Anton Švigelj. Ta večer bo tudi razstava slik društvenih amaterskih fotografij. Takmovalci so poslali obilo krasnih slik v to razstavo. — Začetek ob 8. zvečer v restavraciji »Nar. doma«.

Radi stavke špediterskih delavcev v Trstu se sme vsled napenja blaga v skladiščih sprejemati

blago za Trst južno železnico in Trst prosto luko železniško skladišče le v smislu § 55 obratnega pravilnika. Sprejeto blago pa se ne sme odpeljati. Izveto je le: brsovsko blago, pivo, lahko pokvarjajoče se blago, živali, in tako blago, katero ima železnica nakladati na odprte vozeve. Blago za Trst prosto luko južne, in Trst prosto luko c. kr. državne železnice se sprejema kakor doslej.

Kranjske zdravniške društvo je prišlo akcijo, ki ima namen združiti vse slovenske zdravnike v eno organizacijo, ki bi potem pristopila splošni avstrijski.

Snočnja vinska pokušnja v deželni vinski kleti pod kavarano »Evropa« je bila izvrstno obiskana. Prišli so na njo tudi gostilničarji z Gorenjskega ter sklenili več lepih kupčij. Letošnje vino kranjske dežele je v resnici izborno, o čemer smo se prepričali snoči.

Trgovci, ki nameravajo ali že imajo v Solunu trgovske zveze, dobe v pisarni tukajšnje trgovske in obrtniške zbornice važno naznanilo o razmerah odnosa trga.

Umrli je v Litiji gosp. Anton Reber, star 70 let. N. v. m. p. Petrolej se podražil za 50 vin. pri metriskem stotu.

Za praznike se je preskrbel neki umetnik, ki je gospej Aleksandri Poklukar na Dobrovi ukradel 8 velikih kokoši in jih na mestu zaklal. Zapri so zidar skega pomočnika Antona Babnika.

Z nožem je sunil v Soteski 17-letni zidar Ivan Pengal gostilničarja Zajca in ga težko poškodoval nad ošesom in na nosu. Preje je v Zajčevi gostilni psoval tri lovce in jih potem pri vezu hotel napasti, kjer je stal Zajca, a je tega rani. Izročili so ga sodšču.

Državna subvencija. Mlekarska zadruga na Krtni pri Kanuku je dobila za ustanovitvene stroške 800 K državne podpore.

Javno ljudsko knjižnico so ustanovili v Škofji vasi pri Celju.

Državna subvencija. Za vodovod v občini Čelje pri Postojni je dovoljene državne podpore 1240 K.

Zblaznel je pri Novi cerki pri Celju čevljar Topovšek, odpeljali so ga v opazovalnico v Gradcu.

Izpred mariborskega porotnega sodišča. 20letni viničarski sin Janez Katan je v Črešnjevcih na cesti ležečega popolnoma pijanega viničarja Petra Maruška o tepel s planko po glavi ter mu razbil črepijo. Obsojen je bil v letošnjo ječo. — 30letni viničar Al. Stergar iz Mestnega vrha pri Ptuju je grozil svoji ženi z ubojem. Nadalje je zažgal v Jančevem vrhu viničarijo posestnika Fr. Vrablu. Obsojen je bil v letošnjo ječo.

Strop se je udril v vojašnici v Slovenski Bistri in sicer v sobi, kjer je moštvo. K sreči ni bilo nikogar notri. Strop se je udril, ker je bilo podstrešje preveč obloženo.

Umrli je na Bizelskem 98letni sodar Gašper Pinterič, ki je svojo obrt izvrševal skoraj do smrti. — Pri Sv. Antonu na Pehorju je umrl veleposestnik g. Kristjan Kováč, izobražen občan in vrl narodnjak.

Italijanska konzularna agencija v Beljaku se je opustila, ker je dosedajni konzularni agent Scarpa odložil to dostojanstvo.

Obsojena Južna železnica. Pri znani nesreči v Porečah ob Vrbskem jezeru je bil hudo ranjen potnik Fr. Lomberger, ki se še danes zdravi v toplicah. Celovško deželno sodišče je obsodilo Južno železnico, da mora plačati Lombergerju za bolečine 40 000 kron, za zdravljenje pa 4900 kron.

Goljujla. Pred tržaškimi porotniki je stala večeraj 55letna kmetica Marija Zenič iz Zgonika, ker je našla 1000 K vredno brožo in jo potem hotela prodati slatarnju za 200 kron. Bila je popolnoma oproščena, ker so porotniki bili mnenja, da ni imela namen goljujati.

Zagonečno bučodelstvo v Pulju. Nedavno smo poročali, da je bilo iz skladišča vinotroca Traufica ukradenih 6000 K. razun tega pa izpuščeno vina 680 hl. Sedaj sodišče za po Traufica, ki je na sumu, da je zločin sam izvršil, ker je bil zavarovan proti vlamu na 50 000 kron.

XXXVIII. državna loterija. 19. decembra 1907 bo žrebanje o kr. državne loterije za civilne dobrodelne namene, katere ugodne dobitne nade (18389 denarnih dobitkov v skupnem znesku 5 2980 K) smo poudarjali že v neki drugi številki našega lista. Srečke po 4 K se d. bivajo po loterijah, trafikah, menjalnicah, pri poštah, davčnih uradih itd.

The American Bioscop na ogla Sv. Petra in Resljeve ceste ima od večeraj do včetrtega petka sledeči spored: G. a. Z. p. pelina zadnji kretalni zrakoplov (najnovejši posnetek) zdobljivo blago (komično), boj za življenje (drama), deset žensk za enega moža (komično).

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni »Evropa« ima od večeraj do včetrtega petka sledeči spored: Mističnimi mironičarji (komično), katastrofa v švicarskih planinah, razne igre z nogami (telovadba), Noetova ladja (krasna dolga projekcija), insolventna stranka (komično).

Na tedenski sejem dne 11. t. m. je bilo prignanih 63 volov, 117 krav in telet, skupaj 180 glav. Kupčija je bila prav dobra, ker so prišli na trg Moravci. — Cene goveji živini so bile 56 vin. do 64 vin. kg živa vaga.

Popravek. V snočni gledališki kritiki je n. roden tiskarski pogrešek. Dotični stavek naj se čita: divje-strastno plesana tarantela — ne pisana.

Koncert na oltre bo jutri v petek v hotelu »Lloyd«. Začetek ob 8. zvečer. Vstop je prost.

Slovenci v Ameriki. — V rudniku je ubilo v Marissi, Ill. Jakob Rojca, doma iz Cerknega na Goriškem. — Pred izseljevanjem v San Francisco svare ondotni rojaki, ker ni dobili dela.

Pristna ljubljanska srajca je 22-letni premogarski hlapec Fran Vidmar. Fant je sicer vedno vesel, »brihten« in ponosen kot pravi Ljubljancan, in celo kadar pride v konflikt s kakim stražnikom, kaže svoj ljubljanski ponos, ki ga pa običajno tudi ne reši špehovke. Ko je predvečerašnjim prodal za 10 K premoga, je konje dejal v hlev, sam si je pa šel za skupiček v gostilno krepčat utrjene ude svojega telesa. Ko mu je potem prišel gospodar počit dober tek in bil se celo tako predrzen, da si je upal zahtevati svoj denar, je Vidmarju zavrela kri in začel je tako razbijati po mizi in se toliči na svoje krepke prsi, da so morali poklicati na pomoč stražnika. A tudi ta je zadel na slabo, kajti ljuti fant ga je začel oštevati, slednji pa se je vrgel na tla. Vse mu pa ni ničesar pomagalo. Ker ni hotel iti sam, so prišli z zelenim vozom ter z njim odpeljali ponosnega premogarja v hišo miru.

Nadebuden vajenec. Predvečerašnjim je neki 15letni svečarski vajenec prinesel v neko svečarijo prodajati vosek. Ko je pozneje prišel po denar, ga je obveščeni stražnik odvedel na osrednjo stražnico, kjer so dognali, da je fant vosek ukradel svojemu mojstru. Tudi pri osebni preiskavi so našli pri njem kos ukradenega voseka, katerega je istotako hotel spečati v denar. V njegovi spalnici so našli škatuljo slaščic, katere je tudi pokradel svojemu gospodarju. Nadalje se je dognalo, da je nepridiprav tudi služkinji svojega prejšnjega mojstra ukradel 24 K denarja, v neki trgovini pa je izvalil na račun salezijanskega zavoda dvojce moških hlač in 5 m sukna ter vse skupaj zastavil. Mladega navihanca so oddali c. kr. deželnemu sodišču.

Izsedila se je slabomurna, občenevarna Marija Stienejeva iz Kočevja, o kateri smo pred kratkim poročali, da je pobeignila izpod nadzorstva iz svoje domovne občine.

Pobegnila sta od dela na južni železnici prisiljenca Fran Tomšič, rojen leta 1882. v Šmartnem pri Litiji in Alojzij Vončina, rojen leta 1858. v Idriji. Oba sta po poklicu dtnarja, govorita slovensko in sta jo popihala v zimski prisiljenški obleki.

Tatvine. Dne 9. t. m. je bila natatarskemu vajencu Hugonu Kozlevčarju na gledališki galeriji ukradena črna zimska suknja, vredna 8 K. Suknjo je pri nekem starinarju prodal neki prostak c. in kr. 27. pešpolka za 3 K. — Mesarskemu pomočniku Francetu Zajcu je danes zjutraj neki umetnik ukradel s stojnice v Šolskem drevoredu 8 K. vreden črn suknjč.

Napadla sta v nedeljo ponoči na Mesarski cesti dva domobranska vojaka mesarskega pomočnika Jakoba Vertiča, ga pretepla ter mu naposled vzela še 12 K vreden klobuk in zbežala. Ta napad pa zaradi vzete klobuka ni vzeti za mogoče kak roparski napad, ampak za navaden pretep.

Delavsko gibanje. Včera je se iz Prusije pripeljalo 60 Hrvatov, iz hrvaških šum pa se je povrnilo 25 Slovencev.

Izgubila je posestnica Marija Kenkova črno denarnico, v kateri je imela 10 K denarja.

*** Drobne novice.** Veronauk se odpravi iz italijanskih ljudskih šol. Naučni minister Rava predloži državnemu svetu zakonski načrt, naj se veronauk odpravi iz vseh ljudskih šol ter se omeji le na cerkev.

— Zopet potres v Kalabriji. Dne 10. t. m. ob 2. uri popol dne so imeli v Brancalcou, Bruzzanu in Feruzzanu prav močan potresni sunek.

— Brzovlak je zdrknil s tira pri postaji Mala na progi Poznanj-Kreuz Ranjenih je 15 os. b.

— Častniške kavojke. V najkrajšm času izide novi predpis o kavojkah za ženitev častnikov. Polkovniki in podpolkovniki se oprostijo

kavojke. Za častnike v 11. činovnem razredu se sahteva 60 000 K kavojke, za 10. razred 50 000, za 9. razred 40 000, za 8. razred pa 30 000. Kadar avanzira častnik v 7. činovni razred, je kavojka prosta, ni pa prosta po smrti žene, ako je zapustila mladoletne otroke. Za računke častnike je kavojka manjša, in sicer za poročnike 30 000 K, za nadporočnike 25 000 K, za stotnike pa 20 000 K. Intendant mora imeti 15 000 K, podintendant pa 20 000 K.

— Nova zgradba se je zrušila v Lausannu. Ubitih je 7 italijanskih delavcev.

— Pasivno resistenco so pričeli na Niževavstrijskem poštni oficijanti, oficijantinja, poštarji na deželi in poštni sluge, skupno 33 000 oseb.

— Roparski umor na be-raču v Krajevem Gradcu sta krojač Brdička in njegova žena umorila pri njima stanujočega berča Prahatice ter ga oropala prihranjenih par stotakov.

— Grozovit vihar je opustošil Bismarckove otoke. Samo na otoku Tha je bilo ubitih 170 oseb. Nastala je strašna lakota.

— Sloveči francoski pesnik Francois Coppee je smrtno bolan za rakom na jeziku.

— Nenavaden slepar. V Monakovem se vrši te dni obravnava proti 35 etnemu slikarskemu pomočniku Willu, ki se je izdajal za avstrijskega prestolonaslednika ter izvalil lahkovernim več tisočakov. Tudi pri obravnavi vztraja pri svoji trditvi, da je prestolonaslednik. Nadalje je priznal, da se je izdajal tudi za duhovna, čital na raznih krajih maše, spovedoval itd.

*** Različne postavbe.** V Arkansasu je postava, ki prepoveduje prodajalcem tobaka prodajati smodke in cigarete osebam izpod 16 let, kdor se pregreši proti tej postavi, se kaznuje z globo od 500 do 1500 dolarjev, enako se kaznujejo tisti, ki mladoletnemu podari cigareto. Tudi v nekaterih krajih Norveške obstoje enake postavbe in tuje, ki podari kakemu dečku tobak, se mora zagovarjati, kakor tudi ona oseba, ki je tobak vzela. V Helgolandu ne sme noben deček pod 16. letom stopiti v gostilno, naj si boče iz kateregakoli vzroka. V mestu Roanoke, Va., se kaznuje vsakega dečka in deklico, ki jih dobe poleti čez deveto in pozimi čez osmo uro na ulici; ako nimajo pismenega dovoljenja svojih staršev, ali če ne gredo morda iskat zdravnika, jih zapro in njih starši morajo plačati občetno kazen. Pred kratkim je neka ameriška država izdala zakon, po katerem mora vsaka ženska, ki se želi močiti, preje spričati, da zna dobro kuhati, plesti, šivati itd. Dokler tega ne izpolni, ne dobi dovoljenja za močitev. Ista država prepoveduje obenem nošnjo klobukov, ki merijo več, nego 18 palcev v premeru. V Belgiji dobi mož šele tedaj popolno volilno pravico, ko se oženi; dokler je samec, so njegove politične pravice omejene; takoj pa, ko stopi s svojo izvoljenko k oltarju, se podvoji njegova politična vrednost.

*** Visoka starost.** V Ložnici blizu Šibenške Rogoznice je umrla vdova Beza Ercegovič-Gak stara 102 leti in 7 mesecev. Do zadnjega časa je bila vedno zdrava in vesela, cele dneve je šivala ali kaj drugega delala, sama je napeljala nit v najdrobnejšo šivanko. Osem dni pred smrtjo je prosila svojo vnukinjo, naj jo obleče v nevestino obleko, ki jo je hranila za smrt nad 80 let, češ, da bo v osmih dneh umrla. Naslednjih sedem dni ni hotela skoraj ničesar jesti, a osmi dan je zahtevala pravcato gostijo ter jedla in pila. Ta dan je tudi umrla, kakor si je proročevala.

*** Kako so nastale kinematografske slike?** Dandanes pozna pri nas že skoraj vsak otrok kinematografske slike, saj imamo samo v Ljubljani tri take zavode. Princip kinematografa temelji na hitrem menjavanju slik. V osemdesetih letih je sestavlil Edison na tem principu prvi kinematografski aparat, ki je sestavljen iz razsvetljenega bobna, v katerega se je gledalo skozi špranjice. V bobnu so se slike naglo premikale, tako da se je gledalcu zdelo, da konj skače, ptica leti, človek hodi itd. Leta 1877. se je posrečilo nekemu Amerikancu, da je ujel s fotografskim aparatom gibanje konja. Prve kinematografske aparate je spravila v promet pariška tvrdka Lumiere. Za predstavljene človeške hoje je treba 10, za pasje skakanje 16, za ptičje letanje 8 momentnih slik. Slike se vrste v eni šestnajstinski ure. Slike so na trakovih, ki se naglo odvijajo, in sicer pride na meter traku pri aparatih, ki se dandanes navadno rabijo, 55 slik, ki se reproducirajo v 3 1/2 sekundi. V vsaki minuti se napravi 900 slik. Za prizor, ki traja šest minut, je treba 80 do 100 m traku.

*** Novi predpisi za orožje v Bosni in Hercegovini.** Za Bosno in Hercegovino je izšla nedavno nova odredba, da prestopke zaradi nedovoljene posesti ali zlorabe orožja ne bodo kaznova-

le politične oblasti, temuže dobe tozadno kompetentna vojaška sodišča, ki bodo kaznovala take prestopke s strogo ječo. Odredba je baje posledica najnovejšega tajnega gibanja med srbskim prebivalstvom.

*** Seksualna zločina v Rimu.** Za Berolinom pride sedaj na vrsto Rim. Te dni se vrši pred kazenskim sodiščem v Rimu obravnava proti mnogim članom prve rimske aristokracije, ki so vsi obtoženi seksualnih zločinov, ki so jih doprinali v ondotnem »zavodu za umetnost«. Za priče je poklicanih nad 100 dečkov 16 do 18 let starih.

Knjževnost.

Vodnik po parlamentu bi se lahko imenovala karta, ki je izšla v založbi G. Freytag & Berndt na Dunaju (VII./, Schottenfeldgasse 62) in kaže, kako so člani poslanske zbornice v sesiji 1907, razvrščeni po sedežih. Ob roki te karte, izvedene prav lično v barvah, se spozna moč posamičnih strank, se vidi, kako so stranke razvrščene v zbornici in kje ima vsak posamični poslanec svoj sedež. Na drugi strani so navedeni člani nagodbenega, proračunskega, železniškega, obrtnega, kmetijskega, narodno-gospodarskega in brambnega odseka. Cena 50 vin., s pošto 55 vin.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Poboj. Alojzij Kosmač in Cedilnik sta obdolžena, da sta Janeza Studena, Valentina Kralja in Fr. Švajgarja telesno poškodovala. Al. Kosmač je s steklenico udaril Švajgarja po glavi tako, da se je ta onesvestil, med tem ko je Cedilnik »operiral« kar z gnojnimi vilami in s temi Studena, V. Kralja in Fr. Švajgarja težko telesno poškodoval. Sodišče ju je po zaslišanju raznih prič spoznalo krivim in obso dilo Cedilnika, ki je že predkaznovan, na 3 mesece zapora, Al. Kosmača pa na 48 ur, vrh tega morata Švajgarju plačati 50 kron za bolečine, 25 kron za zamudo dela in vse stroške zdravljenja.

Napačno ime je povedal 19-letni tovarniški delavec Fr. Mlakar iz Šške, ko se je s kolesom vozil po mestnem trotoarju in ga je vsled tega ustavil mestni policijski stražnik. Zaradi tega se je moral zagovarjati pred tukajšnjim okrajnim sodiščem, ki ga je obsodilo na 24 ur zapora.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Nevaren gost. Dne 15. septembra t. l. zvečer je v Valentinčevi gostilni v Čepnem razgrajal in goste nadlegoval Jožef Obreza, železniški delavec iz Košane. Gostilničar Andrej Valentinčič ga je stavil na odgovor, ker je dva vrčka v steno vrgel. To je bilo osumljeno preveč. Naskočil ga je z dolgim nožem in ga vihtel nad glavo, med tem ko ga je z drugo roko za prsi držal rekoč: »sakramenska duša, še danes boš mrtev«. Valentinčič se je te grožnje tako prestrašil, da se je na vsem životu tresel in da se sedaj ne more svojih del opravljati. Obtožene se zagovarja, da je bil pijan. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

Med ženski prepir se je vtikal. France Dolničar, kovaški pomočnik v Zalogu, je 9. oktobra t. l. zvečer zavrnil nekaj pijanega Franceta Bučarja, ker se je ta vmešaval v neki prepir med Antonio in Ivano Mejac ter Franciško Vrhovnik zaradi ene srajce. Pridušaje mu je ta odvrnil: »Če ne boš tiho, bom pa še tebe«, v tem ga je pa že Dolničar z bukovo mejo tako oplazil po glavi, da se je takoj zgrudil. Dolničar je bil obsojen na 3 mesece težke ječe.

Pri procesiji se ni maral odkriti. Pri velikonočni procesiji pri Devici Mariji v Pulju je stal Janez Tomšič, strojar iz Loga, pred cerkvnim pokrit s cigareto v ustih, med tem ko so drugi verniki klečali. Na cerkvenikov opomin, naj se odkrije, je odgovoril: »Se nikoli ne nisem in se tudi ne bom.« Na to mu je ta klobuk z glave zbil. Obdolženec je skočil v njega in ga zgrabil. Tomšič je tudi v gostilni pri »Jami« v Zgor. Kašlju Francetu Zabjeku vzel 4 K vreden dežnik in ga prodal. Obsojen je bil na 1 mesec ostrega zapora.

Gospodarju je denar zapravil. Pri Alojziju Burgerju v Postojni je služil za hlapca Anton Leskovec. Poočlašen je bil od gospodarja, da sme sprejemati od strank denar za prodano sodavico in ogljikovo kislino. To zaupanje je kršil Leskovec s tem, da si je 123 K prilastil in kakor sam priznava, zapil. Obsojen je bil na 6 tednov ječe.

Tatvina. Ze opetovano zaradi tatvine kaznovani Viktor Judež, delavec na Viču, je vlomil na Količevem v Kreutzbergerjev in v Jegličev mlin, ki že nekaj časa ne meljeta. Kreutzbergerju je vzel tri jermena in nekaj orodja, med tem dva železna

droga, iz Jegličevega mlina pa transmijski jermen, vreden 20 K. Obdolženec dejanje taji, a je bil vseeno obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Tepež. Na povratku iz Šmartna proti Vratom dne 12. oktobra 1907. zvečer so se fantje med sabo sprli in speli. Pri tem je Franc Prelogar, delavec v Vratih, Martina Sirkar s kolom udaril po levi temnici in ga težko poškodoval na levi goleni. To, kakor tudi da je udaril Antona Mrzelja s kolom pod noge, je Prelogar sam priznal. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Ponesrečilo se mu je. Ze večkrat zaradi tatvine predkaznovani delavec France Fajdiga iz Podjelš, sedaj brez stalnega bivališča, se je vtipotapil v Stedrijev hlev v Nunkskih ulicah, vzel iz hlačnega žepa spečega Lovrenca Prekleta ključ od kovčega, ter mu izmaknil obleke v vrednosti 27 K. Francetu Kramarju pa čevlje in hlače. Ravno je hotel odnesti pete, ko se je zbudil Preklet ter mu odvzel ukradene reči in ga naklestil še z vilami. Obdolženec, ki je vse priznal, je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Zaradi nenravnosti imel se je zagovarjati že zaradi enakega hudodelstva kaznovani 31letni Jakob Turšič, dninar v Pokojišču. Oskrunil je neko 5 let staro deklico, pri tem bil pa od njene matere zasačen. Obsojen je bil na 15 mesecev težke ječe.

Otrok v apnenici utonil. Marija Strukelj, delavčeva žena v Zapužah, je imela dva otročiča na reji in sicer enoletno Pijo in dveletno Pavlo Toni. Dne 5. oktobra je obdolženka kuhala kosilo. Med tem je Pavlica skakala pred hišo. Ko jo je šla h kosilu klicati, je ni našla. Kasneje so jo našli v nepokriti apnenški jami pri hiši bajtarja Franceta Zalaznika utopljeno. Marija Strukelj in France Zalaznik sta bila radi malomarnosti obsojena vsak na 3 dni strogega zapora.

Tatvina. Ivan Zajc, delavec v Guncelah, je bil že 7krat zaradi tatvine kaznovan. V Dravljah je bilo letos meseca septembra in oktobra izvršenih več tatvin, ne da bi se bilo tatu zasledilo. Šele oktobra meseca se je izvedlo, da je Zajc izmaknil Janezu Kogovšku obleko, vredno 12 K, Janezu Skandru pa ob času, ko je tam delal nekaj cigaret in dve steklenici piva, ki jih je skril v hlevu. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 12. decembra. V današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala debata o nagodbi. Prvi je govoril nemški agrarni Luksch, ki je vehementno napadal soc. demokrate. Vsled tega je prišlo do ostre kontroverze med njim in socialisti. Za njim je govoril Poljak baron Bataglia nato pa Wolf. Ob treh je jel govoriti ministrski predsednik baron Beok.

Dunaj, 12. decembra. Naučno ministrstvo je dovolilo vled posredovanja poslancev Hribarja in dr. Rybafa za stroške, ki so bili zvezani priredbo slovenske umetniške razstave v Trstu, državni prispevek 500 K.

Dunaj, 12. decembra. Poslanec Hribar je posredoval pri ministrskem predsedniku, da bi se narodnogospodarska akcija za Primorsko raztegnila tudi na postojnsko okrajno glavarstvo, kjer vladajo večinoma enake razmere kakor na primorskem Krasu. — Gospod ministrski predsednik je sicer pripomnil, da se ta akcija z ono za Primorsko ne da združiti; pač pa je obljubil, da se bo vlada ozirala tudi na to izraženo mu željo.

Zagreb, 12. decembra. Hrvatski sabor je bil danes ob 11. dopoldne med kolosalnim viharjem v zbornici razpuščen. Delavstvo je za danes proglasilo generalno stavko. Delavci so ustavili v vseh tvornicah delo. Vse prodajalne, gostilne in kavarne so bile zaprte. Cestna železnica je ustavila promet, izvoški so se pridružili stavkujočemu delavstvu. V vsem mestu ni bilo mogoče dobiti voza. Markov trg je strazila močna četa redarjev in več stotnih vojaštva. Takisto je bil od vojaštva zastražen kolodvor ogrske državne železnice. Vojaštvo je bilo konsignirano. Po mestu so jezдили ulanci in dragonci. Poveljstvo vojaške posadke, ki je bila odločena za vzdrževanje miru in reda, je bilo v rokah generalmajorja Dankla. Ob 8. zjutraj so se jele polniti ulice. Neštete množice ljudstva so vrele z vseh strani. Socialni demokrati in naprednjaki so se zbirali v Illici, krščanski socialci in Starčevićanci na Sejmšču, akademiki pa pred vseučiliščem. Nato so se formirali sprevodi, ki so bili tako urejeni, da se niso nikjer križali. Demonstracijskih sprevodov se je udeležila nepregledna množica ljudi iz vseh slojev. Demonstracija se je završila docela

mirno in dostojno. Le semtertja so se slišali viharni klici: »Živela splošna volilna pravica! Živela Hrvatska! Doli z madžarskim komisarjem Rakodezajem!«

Zagreb, 12. decembra. V saboru na Markovem trgu je že ob 9. dopoldne vladalo najživahnejše vrvenje. Vse kuloarji so bili polni. Sprevod krščanskih socialcev je prišel prvi na Markov trg. Ob četrt na 11. se je v saboru zglasila deputacija krščansko-socialnega delavstva pod vodstvom poslanca Zatluka ter izročila saborskemu predsedniku dr. Medakoviću spomenico glede splošne in enake volilne pravice. Ob triletu na 11. je prisel pred sabor sprevod socialnih demokratov in naprednjakov. Tega sprevoda se je udeležilo nad 10.000 ljudi. Deputacija je izročila pod vodstvom poslanca dr. Lorkovića predsedniku dr. Medakoviću spomenico, v kateri se zahteva uvedba splošne in enake volilne pravice. Ta memorandum so podpisali poleg drugih tudi poslanci dr. Lorković, dr. Vinković in dr. Vladimir Frank.

Zagreb, 12. decembra. Predsednik dr. Bogdan Medaković je otvoril sejo ob triletu na 11. Ban dr. Rakodezay je prišel v sabor sam in ne, kakor je običajno, da gre po bana posebna deputacija poslancev in ga spremi v sabor. Ko je ban vstopil v sejno dvorano, je nastal nepopisen hrup in vihar. Poslanci so kar vprek kričali: »Proč z madžarskim hlapcem Rakodezajem! Abzug Fuček! Madžarske kreature ne trpimo na banskem stolu.« Rakodezay je bled kakor smrt sedel na svojem fotelju in topo rli na demonstrirajoče poslance. Ko se je vihar nekoliko polegel, je predsednik dr. Medaković otvoril sejo in naznanil, da je zbornici predložil 10 predlogov, med katerimi je tudi vladna predloga o indeminetli. Med predlogi je tudi nujni predlog Starčevićancev, čigar vsebine pa ni bilo mogoče slišati, ker je znova nastal nepopisen vihar v zbornici. Poslanci so obkolili bana in ga obsipali z izbranimi ljubeznivostmi. Nato se je oglašal za besedo poslanec dr. Mažuranić ter predlagal, naj izreče zbornica banu Rakodezayju svoje nezaupanje. Viharni dobro-klici so zadoneli po dvorani, poslanci so jeli ploskati in klicati: »Abzug Fuček! Proč z madžarskim komisarjem! Rakodezay je nekaj časa nemo zrl te prizore, nato pa je segel v žep in izročil predsedniku dr. Medakoviću kraljevi reskript, s katerim se sabor razpušča.

Zagreb, 12. decembra. Ko je dr. Medaković danes otvoril sahor, je prečital reskript, da je bil imenovan za bana Rakodezay ter pripomnil, da ta reskript ni naslovljen na sabor, kakor bi moral biti, marveč osebno na Rakodezayja. Ta enunciacija je povzročila silen vihar v zbornici. Poslanci koalicijske so skočili pokonec, dvigali pesti in klicali proti Rakodezayju: »Ven z madžarskim podkupljencem, abzug Fuček, vrzimo ga ven!« Med vlogami se nahajali tudi predlog, naj se obtožijo bivšega bana grofa Pejčevića. Ko je zapisnikar to naznanil zbornici, je nemir v zbornici dosegel vrhunec. Hrup je bil tak, da ni bilo mogoče razumeti niti besedice. Iz šundra in ropota se je semtertja slišala beseda »Abzug Fuček!« Bled kakor stena je izročil Rakodezay predsedniku kraljevi reskript, da se sabor razpušča.

Šolija, 12. decembra. Danes ponoči sta bila znana vodja macedonske gibanja Boris Sarafov in Garvanov z revolverjem ustreljena. Boris Sarafov je na svojem stanovanju spremljal Garvanova, ki je odhajal do vrat. V tem hipu je počil strel, kmalu na to drugi in Sarafov in Garvanov sta smrtno ranjena padla na tla.

Šolija 12. decembra. Morilec Borisa Sarafova in Garvanova je macedonski četovodja Panica, ki pa je ušel. Dosedaj se še ne ve, ali je umor izvršil iz političnih nagibov ali s osebnih motivov.

Starše presenetli

ponavadi, če dajo prvokrat na angleški bolezni obolenim otrokom Scottove emulzije. Scottova emulzija čudovito hitro ozdravi in jih dela močne

krepi kosti

Prihaja samo s to znamko — ribič — kot jamstvo za resnično Scottovo emulzijo!

in pospešuje ves njih razvitek. Tako izborni uspeh se pa da doseči samo z resnično izvrstnim sredstvom. Scottova obsega izključljivo samo sestavine izborne kakovosti in posebn način pripravljavanja omogočuje, da je Scott lahko prebaven mlađu in starosti da, celo otrokom, nad katerih obstanom smo dvomili.

Izvirna steklenica 2 K 50 vin. Napredaj po vseh lekarnah. 9

Se dobi povzod!
Kalodont
neobhodno potrebno zobno Cremé
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšo priznana Tanno-chinin tinktura na lase

kateri okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica s navodom 1 krona. Razpoložljiva se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zeloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil. medicinal. vin, specialitet, najfinejših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dož. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, R. sljova cesta št. 1
polog novozgrajenega Fran Jožetovega
lahil. mesta 10 50

Umrli so v Ljubljani.

Dne 6. grudnia: Terezija Zavrl, gostija. 84 let Poljanska cesta 20 Ostarelost. — Fran grof Lichtenberg, zobotehnik 25 let. Ulica na Grad 15. Jetika.

Dne 7. grudnia: Marija Lampe, gostija. 88 let. Radeckega cesta 11 Ostarelost. — Marija Leben, postreška žena. 47 let. Eli-zabetna cesta 8 Srčna hiba. — Josip Kožuh, bivši strojnik. 77 let. Vožarski pot 8. Ostarelost. — Marija Berce, usmiljenka. 46 let. Radeckega cesta 11. Tabes.

Dne 8. grudnia: Pavel Ravnikar, urad. sluge sin. 5 mes. Cesarja Jožeta trg 1. Catarrhus intestin — Jožeta Klander, gostija. 79 let. Radeckega cesta 11. Ostarelost. — Anton Erjavc, kajzarjev sin. 23 let. Radeckega cesta 11. Dementia senilis.

Dne 9. grudnia: Marija Krese, kuharica. 65 let. Stari trg 2. Fljučnica.

Dne 10. grudnia: Fran König, krojač. 89 let. Radeckega cesta 11. Ostarelost. — Marija Večerin, nadstražnikova soproga. 28 let. Marije Terezije cesta 10.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“

Uradni kurzi dun. borse 12. decembra 1907

izvoznici papirji.	Denev.	Blz. o
42% majska renta	98 50	106 60
42% srebrna renta	98 35	98 55
4% avstr. kronska renta	96 65	96 85
4% zлата	114 30	114 10
4% ogrska kronska renta	92 95	98 15
4% zлата	110 85	111 05
4% posojilo dež. Kranjske	97 70	98 75
4% posojilo mesta Spljet	10 40	110 60
4% posojilo Zadar	99 90	1 0 85
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	98 50	99 50
4% češka dež. banka k. o.	16 —	16 75
4% posojilo dež. ž. o.	16 10	16 80
4% zast. pisma gal. dež. hipotekne banke	99 —	99 80
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	101 65	102 65
4% zast. pisma Innsbr. hranilnice	97 —	98 —
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	97 —	98 —
4% z. pis. ogr. hip. ban.	98 25	99 25
4% obl. ogr. lokalnih železnice dr.	98 50	99 50
4% obl. češke ind. banke	99 50	100 —
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	98 75	99 75
4% prior. dolenskih žel.	99 75	100 —
3% prior. juž. žel. kup. 1/2%	294 —	296 —
4% avstr. pos. za žel. p. o.	98 75	99 75

Srečke.		
Srečke od l. 1864 1/2%	147 10	151 50
od l. 1864	147 10	151 50
tziske	147 10	151 50
zem. kred. I. emisije	278 —	278 —
II.	274 50	28 50
ogrške hip. banke	247 60	2 350
srbske a frs. 100 —	102 75	108 75
turške	110 90	181 90
Basilika	20 —	22 60
Kreditne	448 —	458 —
Inomoške	91 —	95 —
Krakovske	96 —	102 —
Ljubljanske	63 60	69 50
Avstr. rdeč. križa	48 75	50 75
Ogrske	16 5	28 25
Rudolfove	66 —	70 —
Salcburške	85 —	89 —
Dunajske kom.	180 90	181 90

Delnice.		
Južne železnice	150 50	151 50
Državne železnice	668 60	669 50
Avstr.-ogrške bančne deln.	177 —	780 —
Avstr. kreditne banke	181 75	632 75
Ogrske	150 25	751 25
Živnostenske	139 —	30 50
Premogokop v Mostu (Brux)	720 —	725
Alpske montan	583 75	584 25
Prške žel. ind. dr.	316 5	373 —
Rima-Murányi	6 5	518 —
Trboveljske prem. družbe	246 —	245 —
Avstr. orožne tovr. družbe	480 —	454 —
Češke sladkorne družbe	147 —	149 —

Valute.		
C. kr. cekin	11 36	11 41
20 franki	19 18	19 21
20 marke	23 61	23 68
Sovereigns	24 10	24 16
Marke	117 75	17 95
Laški bankovci	96 —	96 20
Rubli	2 98	2 98
Dolarji	4 84	5

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 12 decembra 1907.

Termin.		
Pšenica za april	sa 50 kg K	18 36
Pšenica za oktober	sa 50 kg K	11 83
Rž za april	sa 50 kg K	12 49
Koruzna za maj 1908	sa 50 kg K	7 51
Oves za april	sa 50 kg K	8 63

Meteorološko poročilo.					
Wina nad morjem 200 Gradnji urinski tlak 750-0 mm					
decembra	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebe
11	9. v.	785 3	4 5	brevetno	oblačno
12	7. vj.	785 2	1 7	sl. svzhod	megla
	8. pop.	783 4	7 0	sl. svzhod	oblačno
Srednja večerajnja temperatura: 4 6 nor- val 11 — Padavina v mm 0 0					

Otroški voziček

se kupl. — Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

4183—1

Takoj sprejem enega ali dva ključarska pomočnika

in plačam delo po dogovoru. Jakob Valant, ključarski mojster Na Prulah št. 6, Ljubljana. 4188—1

Učenec

se sprejme takoj v večjo detajlno trgovino s špecerij. blagom v Ljubljani.

Kje, pove upravništvo „Sloven-skega Naroda“.

4181—8

Trgovina

Že več let obstoječa trgovina z mehanim blagom 4038—6

se da v najem.

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Slama in seno

v balah

je ceno naprodaj v skladišču na Martinovi cesti šte. 10. 4076—3

Poslano.

P. n.

Ker mojemu sinu Adolfu Wagenpfeilu pred 2 leti ni bilo mogoče opustiti trgovine, ker za ostanek blaga ni dobil kupca, pa vendar boče zapustiti Ljubljano, sem jaz prevzel vso njegovo zalogo in likvidiram trgovino popluma.

Da bom kolikor moči najmanj blaga primoran prevzeti v svojo celovško trgovino, prodajam od danes do 2 februarja vse blago daleč pod kupno ceno in prosim p. n. obišnivo, da se preprča o nizkih cenah.

Tudi vse, za predstoječo božično sezijo pri različnih tvornicarih naročene novosti se takisto prodajo izredno ceno, na kar se usojam posebno opozarjati.

Vsakomur je s tem dana prilika, da za majhen denar pride do samo pristnega, solidnega nakita ali pa si nanavi žile, jedinega orodja in vseh le mogočih uporabnih predmetov iz pravega srebra ali kina-srebra.

Proda se tudi notranja trgovinska oprava z blagajnico vred.

Vabim p. n. obišnivo vlijudno, naj se prav izdatno poslužuje te redke prilike, in znamenjam

z velespoštovanjem

Juri Wagenpfeil

dragotinar

Celovec, Krumerjeve ulice šte. 11.

Poslano.

P. n.

Z izvršitvijo likvidacije poverjen od g. Jurja Wagenpfeila, se usojam, Vas le enkrat opozarjati na v goraj-njem pismu obsežene koristi, ki si jih lahko naklonite ob tej priliki, in Vas prosim, da se v svojo lastno korist preprčate o nizkih cenah.

Samo resnično dobro in solidno blago morete kupiti izredno ugodno.

Pripominjam, d. do 1. februarja 1908 prevzemljem vsa nova dela in pa vse popravila in graviranja, in znamenjam pričakujoč Vaših cenjenih naročil

8967—8

z velespoštovan

POKORNEGA

PELINKOVEC

**Najboljši želodčni liker
sveta.**

Od zdravniških avtoritet
priporočen kot ugoden, tečen
in želodec jačajoč

Čisti biljni destilat.

Eksportira se na vse kraje sveta.

Odlikovan s 60 zlatimi, sre-
brnimi in častnimi kolajnam.

Dobiva se povsod.

Zastopnik za Kranjsko:

FRAN REMIC, Ljubljana.

!! Opomba !!

Izvrsten glas našega eli-
zira „Pelinkovca“ dal je
povoda, da naša konkurenca
prodaja pod istim ali slinčnim
imenom slabše — čisto
zdravju škodljive — pi-
jače. Radi tega pazite na
našo z **zakonom zavare-
vane vinjete** in zahtevajte
izrečno

: 629—26

Pelinkovec Pokorny.

**Vse ostale naj se kot
ponaredba zavrne.**

Edini proizvajalec:

**Kralj. povl. dion. tvornica likera
preje FRANJO POKORNY,
Zagreb.**

Ustanovljeno 1862.

MESSMER^{ov} čaj

najboljša pijača za vsakršno, neprekinjeno po dobroti in ceni. Poljubni zavrtki po 100 gr 1 K do 2 K pri J. Buzzolinija in A. Stucela v Ljubljani.

Cene brez konkurence!

Cene brez konkurence!

Fr. Iglič

Ljubljana
Mestni trg št. 11
priporoča največjo
zalogo

nagrobni vencev
in 3452-14
trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršijo hitro in točno.

Trilev čaj proti obolelosti, priznana uspešna spec. proti obolelosti, gar. neškodljiv. Zavrtki po 2 K se dobivajo v Angeli ležarni v Celovcu.

Mlad

trg. pomočnik

specijalke in železninske stroke žel svoje službe tekom 6 tednov prenesti. 4116-2

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Blagajne,

varne proti požaru in vlom, „Fox“ pisalni stroji, ameriško pohištvo za pisarnice ceneje nego kjerkoli. — **Boško skladišče blagajne**, delničarsko društvo, Zagreb, Ilica 22. 3424-29

Pa trboveljski in dolenski
kosovni premož
srednokosni premož
orehovni premož
gruščni premož

po najnižjih cenah, na cele vagone po premogokupnih cenah, priporoča lastnik premogovnikov 476-3
J. Paulin, glavna zaloga premoga v Ljubljani, Nova ulica št. 3.

Najboljše božično darilo
6 KOSOV TUD
veloprime, brez šiva 150 cm šir.
3 m dolge K 14.50 371 16
Tudalno za platino in bom-
baševino za platino in bom-
baševino št. KR. EJCAR
Dobruška (Češko).
Vseci platna in bomba-
ranko. Tudi damsko
volnato blago.

Najboljša prilika

za božični nakup
po globoko znižanih cenah

je v
konfekcijski trgovini za dame,
gospode, dečke in deklice

A. LUKIČ
Pred škofjo št. 19.

SUKNA

In modno
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Kumpolcu
na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorec franco.

Pozor! 4091 3 Pozor!
Najlepše in najcenejše vizitke, voščila,
vablila za veselice in druge merkatilne

tiskovine

dalje najlepše
božične in novoletne

razglednice

od 2 kr. naprej se dobi edino
le pri
L. PEVALEKU
Ljubljana, Židovske ulice št. 4.
akcijska tiskarna in trgovina s papirjem.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino

cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi ceno v tej stroki izvežban
uradnik.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Podpisani se usojam javiti velečenjenemu občinstvu v Ljubljani in
na deželi, da sem si nabavil

nov voz za prevažanje pohištva.

ter se priporočam za selitve ter vse druge vožnje po najnižji ceni.
Dalje se priporočam za prodajo

premoga in drva.

*Z velepospotovanjem

Martin Lampert

2450-21

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 31.

Naznanilo.

Glede na trgovskosodni vpis v registru za posamezne firme,
ki se je izvršil s sklepom c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani od
dne 4. novembra 1907, firm. 926/Einsl. II. 220/12, si usojam
naznanjati da bova firma

Josip Lehner

tesarski mojster

v Ljubljani, na Dunajski cesti

za zapuščino vodila naprej jaz in pa postavljeni sosskrbnik.
Zahvaljujem se vsem cenjenim naročnikom za pokojnemu
mojemu sorogu izkazano veliko zaupanje in zagotavljam, da
bom s strokovno izobraženim, že dalj časa v obrti sodelujočim
poslovodjem in z dosedanjimi predelavci mogla decela opravičiti
zaupanje, ki bi se mi izkazalo s kakršnim koli novim naročilom.
V Ljubljani, dne 22. novembra 1907. 3965-3

Magdalena Lehner.

Dražbeni oklic.

Na prostovoljni dražbi, dovoljeni vsled prehoje trnovske farne
cerkve v Ljubljani, kot deduje zamre Marije Kopač v Ljubljani,
Cerkvene ulice št. 9, se bosta prodali

dne 17. decembra 1907 ob 9. uri dopoldne

v pisarni Aleksandra Hudovernika, c. kr. notarja v Ljubljani kot sodnega
komisarja v zapuščino Marije Kopač

spadajoči posestvi:

1. pod vl. št. 11 k. o. Trnovsko predmestje, obstoječi iz parcele št. 39,
— hiša št. 9 v Cerkvenih ulicah s hlevom in drvarnico — ter iz par-
cele št. 12 vrt. Izklicna cena 4345 K

2. Pod vl. št. 758 iste k. o., obstoječe iz njive par. št. 1080/95;
izklicna cena 500 K

Ponudniki so vezani s ponudbo takoj, prodajalka pa šele po odobrenju
upraviteljstva cerkvenega premoženja, odnosno nadzorstvene oblasti.

Vsak ponudnik ima položiti v roke sodnega komisarja kot varščino
pred začetkom dražbe glede prvega posestva znesek 435 K — glede drugega
posestva znesek 50 K.

Knjižnim upnikom ostanejo njih zastavne pravice brez ozira na prodajno
ceno neprikrajšane.

Natančnejši dražbeni pogoji in druga pojasnila se poizvedo v pisarni
Aleksandra Hudovernika, c. kr. notarja v Ljubljani. 4132-1

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani,

oddelek I. dne 11. decembra 1907.

Ustanovljeno 1870. Izdelovanje perila. Ustanovljeno 1870.

Najpraktičnejše

božično darilo

za gospode, dame in otroke je

PERILO

Iz specialne trgovine

C. J. HAMANN V LJUBLJANI.

Dobavitelj perila cesar. in kralj. Visokostim,
različnim častniškim uniformirskim zalogam,
zavodom itd. itd.

Najbolj solidno domače delo.

Najboljše blago. Največja izbira. Zmerne cene.

Dr. Gustav Jägerovo volnato perilo.

Dr. Lammannovo zdravstveno perilo.

Na najvišji ukaz Njegovega c. kr. apost. Veličanstva

XXXVIII. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tostranske državne polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji zak.
dovoljena, obsega

18.389 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.980 K.

Glavni do-
bitok znaša **200.000 kron** v gotovini.

Srečkanje bo nepreklicno 19. decembra 1907.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III.,
Vordere Zollamistrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih,
poštah, brzojavah in železniških uradnih, v menjalnicah itd.
Igralni načrti za odjemalce srečk zastoni. — Srečke se do-
stavljajo poštne preste. 3731-9

C. kr. loterijsko-dohodninsko ravnateljstvo.

Oddelek za državne loterije.